

INNIHALDSYVIRLIT

1. FORMÆLI LANDSSTÝRISMANSINS.....	3
2. INNGANGUR	4
3. ALTJÓÐA BÚSKAPURIN	5
3.1 Støðan í altjóða búskapinum.....	5
3.2 Støðan í norðurlendsku búskapunum.....	8
3.3 Útlitini fyri altjóða búskapin.....	11
4. FØROYSKI BÚSKAPURIN	13
4.1 Gongdin í samlaða virkseminum	13
4.2 Gongdin í privata vinnulívinum.....	16
4.3 Gongdin í privata húsarhaldinum	21
4.4 Gongdin í kommunala búskapinum.....	21
4.5 Gongdin í fólkatálinum.....	22
4.6 Gongdin í arbeiðsloysinum.....	23
4.7 Gongdin í brúkaraprístálinum.....	24
4.8 Gongdin í fíggjarliga sektorinum.....	25
4.9 Gongdin á handilsjavna og uttanlandsskuld	26
4.10 Framtíðarútlitini fyri føroyska búskapin.....	29
5. FÍGGJARLÓGARUPPSKOTIÐ 2006	31
5.1 Búskaparpolitikkurin 2006	31
5.2 Úrslitið á fíggjarlógáruppskotið 2006.....	31
5.3 Gongdin í inntøkum landskassans	32
5.4 Gongdin í útreiðslum landskassans.....	33
5.5 Raðfestingar hjá einstøku landsstýrismónum í 2006	35
5.6 Løgur 2006.....	39
5.7 Gongdin í skuld landskassans	41

Fíggjarmálaráðið
Postboks 2039
FO-165 Argir
Telefon: 35 20 20
Telefax: 35 20 25
www.fmr.fo

1. FORMÆLI LANDSSTÝRISMANSINS

Búskaparpolitiska høvuðsmálið við fíggarlógaruppskotinum 2006 er, at fíggarlógin ikki skal virka tálmandi á føroyska búskapin, nú stígur í nøkur ár hevur verið í búskaparliga virkseminum á fleiri økjum í føroyska samfelagnum.

Føroyski búskapurin er nógv ávirkaður av viðurskiftum uttaneftir og síðstu árin hava fleiri av hesum viðurskiftum havt tálmandi árin á búskaparliga virkseminum í Føroyum. Nevnast kann t.d. lágir fiskaprísir, sjúkur í alivinnuni og í seinastuni hava tað serliga verið skjótt vaksandi oljuprísirnir, sum hava nerva føroyska samfelagið.

Føroyska samfelagið er sera bundið av oljuni og tí fara vaksandi oljuprísirnir at krevja tillagingar, soleiðis at føroyingar gerast minni bundnir av oljuni. Tillagingarnar kunnu uttan iva gerast krevjandi í nærmastu framtíð, men landið eigur undir ongum umstøðum at leggja seg út í slíkar tillagingar við t.d. stuðulsskipanum. Hetta hevði bert útsett tillagingartilgongdina og gjørt hana nógv truplari seinni, tí føroyingar kunnu ikki ávirka gongdina í oljuprísunum kortini.

Tað er eftirhondini vorðin ein sannroynd, at í longdini er tað nyttuleyst at arbeiða við viðurskiftum, ið vit ikki kunnu ávirka. Royndirnar vísa eisini, at í vinnuni er tað, hvørki tann sterkasti ella klókasti, ið yvirlivir. Tað er harafturímóti tann, sum er bestur at tillaga seg, ið yvirlivir.

Landsstýrið hevur tí valt at gera eitt fíggarlógaruppskot, sum ikki órógvur føroyska samfelagið ov nógv í 2006. Landið fer tí hvørki at forða fyri tillagingum ella at leggja stein oman byrði, nú føroyska samfelagið stendur framman fyri stórum avbjóðingum.

Bárður Nielsen

2. INNGANGUR

Endamálið við hesi frágreiðingini er at skapa betri grundarlag fyri viðgerðini av fíggjarlógarruppskotinum.

Frágreiðingin byrjar við at lýsa gongdina í altjóða búskapinum og ymiskum viðurskiftum, ið hava týðning fyri gongdina og útlitini. Eisini er ein serlig lýsing av gongdini og útlitunum fyri norðurlendsku búskapirnar.

Næsti parturin í frágreiðingini er ein meira nágreinilig lýsing av gongdini og útlitunum í føroyska búskapinum. Gongdin og útlitini í ymiskum týðningarmiklum pørtum í føroyska búskapinum verða lýst við tí vitan og tøllum, ið vóru tøk í september 2005.

Triði parturin er um fíggjarlógarruppskotið og búskaparpolitikkinn í fíggjarlógarruppskotinum 2006. Ymiskar greiningar eru av inntøkum og útreiðslum landskassans seinastu árin.

Í hesum partinum er eisini eitt stutt yvirlit yvir, hvørjar játtanarligar broytingar eru á málsøkjunum hjá hvørjum einstøkum landsstýrismanni frá fíggjarlógini 2005 til fíggjarlógarruppskotið 2006. Nærri viðmerkingar og grundgevingar fyri broytingunum á einstøku játtanunum eru í viðmerkingunum til hvørja einstaka høvuðskontu í fíggjarlógarruppskotinum.

3. ALTJÓÐA BÚSKAPURIN

3.1 Støðan í altjóða búskapinum

Rættiliga stórir vøkstur hevur verið í altjóða búskapinum seinastu árinum. Í 2004 var altjóða BTÚ¹-vøkturin omanfyri 5%. Vøkturin hevur ongantíð verið so stórir seinastu 30 árinum. Í 2005 og 2006 verður vøkturin settur til umleið 4%.

Lág renta og lág inflasjón hava skapt góðar fortreytir fyri vøktum í altjóða búskapinum, men vøkturin hevur samstundis økt nógv um eftirspurningin eftir olju seinastu árinum. Eftirspurningurin er methøgur, og oljuprísirnir á heimsmarknaðinum eru meira enn trífaldaðir síðan 2001 og hava ongantíð verið so høgir sum nú, men oljuprísirnir sláa tó ikki met, um teir verða umroknaðir til fastar prísir.²

Prísurin á olju og prísurin á pengum (rentan) eru tveir teir týðningarmestu kostnaðirnir fyri gongdina í altjóða búskapinum. Søguliga lága rentan hevur verið høvuðsorsøkin til stóra búskaparvøkturin seinastu árinum, og vaksandi oljuprísirnir eru nú størsti vandin fyri einum hóttafalli í altjóða búskapinum.

Lág renta, stórir búskaparvøktur og vaksandi oljuprísir eru alt partar av einari samhangandi búskaparligari tilgongd, sum verður lýst nærri niðanfyri.

USA og Kina eru nógv teir týðningarmestu búskapirnir í altjóða búskapinum. Tí hevur búskaparliga gongdin í USA og Kina stóran týðning fyri samlaðu gongdina í altjóða búskapinum. Lága rentan hevur stimbrað eftirspurningin og økt nýtsluna munandi í hesum báðum búskapunum seinastu tvey árinum. USA og Kina umboða eisini nógv tann størsta vøkturin í eftirspurninginum eftir olju á heimsmarknaðin-

---

¹ Bruttojóðarúrtekkan, BTÚ, er eitt mál fyri ta vinnuligu inntøkuskapanina, sum framleiðsluvirðið minus rá- og hjálpevni.

² Oljuprísirnir hava í seinastuni ligið omanfyri 60 \$ fyri tunnuna. Hevði oljuprísurin í 1980, sum var næstan 40 \$ fyri tunnuna, verið umroknaður til dagsins prísir, so hevði prísurin verið næstan 100 \$ fyri tunnuna.

um. USA er harafturat størsti brúkarin av olju í heiminum. USA brúkar 50% meira í olju enn ES-londini fyri hvønn dollara av BTÚ.

Eftirspurningurin eftir olju í USA og Kina er øktur meira enn verandi framleiðsluorka megnar at framleiða, og tí eru prísirnir á olju vaksnir so nógv. At vaksandi oljuprísirnir hava við sær, at vøksturin í altjóða búskapinum er eitt sindur minni nú, enn hann var í 2004, er tí ikki eitt krepputekin, men heldur eitt natúrligt aftursvar til skjótt vaksandi eftirspurningin, soleiðis at altjóða búskapurin ikki verður ovurupphitaður.

Av tí at relativi kostnaðurin á olju er lægri í dag, enn hann var fyrr, hava búskaparligu avleiðingarnar av vaksandi oljuprísunum enn ikki verið so ógvisligar. At relativi kostnaðurin er vorðin minni merkir, at oljuútreiðslur nú eru ein lutfalsliga minni partur av samlaðu útreiðslunum í dagliga húsarhaldinum, bæði hjá vinnu og privata húsarhaldinum. Tað er tó ymiskt, hvussu bundin ymisk lond eru av olju.

Tað er lítið sannlíkt, at eftirspurningurin eftir olju verður minni frameftir. Síðan 2000 hava kinverjar einsamallir umboða ein triðing av samlaða vøkstrinum í eftirspurninginum eftir olju á heimsmarknaðinum, men kinverjar umboða framvegis bert umleið 8% av samlaðu oljunýtsluni í heiminum, USA umboðar ein fjórðing av samlaðu nýtsluni. Til samanberingar kann nevast, at kinverjar standa fyri 31% av kolnýtsluni, 27% av stálnýtsluni, og teir keypa 27% av øllum sjónvarpum og 35% av sigarettunum, sum verða seld á heimsmarknaðinum. Heldur búskaparligi vøksturin í Kina fram, er tí mest sannlíkt, at oljunýtslan hjá kinverjum fer at økjast munandi frameftir.

Tað skal eisini viðmerkjast, at fleiri menningarland, har búskaparligi vøksturin er stórir, nýta lutfalsliga meira olju enn framkomin ídnaðarlond til somu framleiðslunøgd. Herumframt veita nógv nýliga framkomin menningarland oljustuðul. Bæði Kina og India veita oljustuðul, soleiðis at oljunýtslan minkar ikki sam-

svarandi vaksandi prísunum á heimsmarknaðinum, tí oljustuðulin setir marknaðarkreftirnar úr gildi.

Tað eru sostatt búskaparligu risarnir USA og Kína, ið eru drívmeigin aftan fyri vøksturin í altjóða búskapinum. Stórir vøkstur er eisini í indiska búskapinum, sum fram eftir fer at fáa størri týdning í altjóða búskapinum. Lítil búskaparligur vøkstur hevur haraftur ímóti verið í Japan og Evropa.

Í Japan var næstan eingin búskaparligur vøkstur í 2004, og metingarnar vísa bert eina lítla framgongd í 2005 og 2006. Orsøkin til viknaða japanska búskapin í 2004 kemst m.a. av lægri altjóða eftirspurning í KT-útbúnaði, sum hevur minkað japanska útflutningin, japansku íløgurnar og privatú nýtsluna í Japan.

Munandi framgongd var í búskaparliga vøkstrinum í evrulondunum í 2004, men hon minkar aftur í 2005. Hetta kemst m.a. av, at samansparingin í Týsklandi framvegis veksur, og at kappingarevnini í fleiri londum eru versnað. Víðkanin av ES hevur eisini týdning í hesum sambandi.

Styrkta evran er ein orsøk til versnandi kappingarføri, men týdningarmesta orsøkin eru stórir trupulleikar við bygnaðinum á arbeiðsmarknaðinum. Arbeiðsmarknaðurin hevur ilt við at tillaga seg herdu kappingina úr láglønarlondunum. Í fleiri londum verður met, at frægasta loysnin á bygnaðarligu trupulleikunum á arbeiðsmarknaðinum er útbúgving, tí tað verða fólk uttan útbúgving, ið verða størstu tapararnir í kappingini við láglønarlondini.

Í evrulondunum hava vaksandi oljuprísirnir minkað innlendska eftirspurningin. Mett verður, at altjóða hákonjunktururin stigvíst fer at stimbra útflutningin og virkseimið í evrulondunum. Í 2005 verður vøksturin í BTÚ mettur til 1,5%, og í 2006 verður hann mettur til 2%.

3.2 Støðan í norðurlendsku búskapunum

Rættilig ferð kom á norðurlendsku búskapirnar í 2004, tá vøksturin í BTÚ var 3,1% ímóti 1,2% í 2003, sí talvu 3.1. Metingarnar fyri 2005 og 2006 eru eisini góðar. Í flestu londunum er inflasjónin lág og arbeiðsloysið er lágt og minkandi, men tølini eru ymisk í ymsu londunum. Øll londini, uttan Ísland, hava havt stór avlop á gjaldsjavnanum, sí talvu 3.2.

Talva 3.1: Árligur BTÚ-vøkstur í evru- og norðanlondum

BTÚ-vøkstur í %	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Evrulondini	3,5	1,6	0,9	0,5	2,1	1,5	2,0
Danmørk	2,8	1,3	0,5	0,7	2,4	2,4	2,1
Svøríki	4,3	1,0	2,0	1,5	3,5	3,2	2,7
Noreg	2,8	2,7	1,1	0,4	2,9	3,6	2,0
Finnland	5,1	1,1	2,2	2,4	3,7	3,3	2,7
Ísland	5,7	2,6	-2,1	4,2	5,2	5,9	5,7
Norðurlond	3,8	1,5	1,5	1,2	3,1	3,1	2,4

Kelda: Norðurlandaráðið og ES-nevndin.

Talva 3.2: Búskaparlig lyklatal í norðanlondum

	Gjaldsjavni			Arbeiðsloysið			Inflasjón		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
	----- % av BTÚ -----			---- Ársmiðal í % ----			----- % -----		
Finnland	4,2	3,9	-	8,8	8,4	8,0	0,2	1,2	1,4
Ísland	-8,1	-12,1	-11,4	3,1	2,4	2,2	3,2	3,9	3,8
Noreg	17,1	18,1	18,1	4,5	4,3	4,1	0,4	1,3	1,8
Svøríki	8,1	7,8	8,2	5,5	5,0	4,4	0,4	0,5	1,5
Danmørk	3,0	3,0	3,4	6,1	5,4	5,1	1,1	2,0	1,8

Kelda: Norðurlandaráðið.

Í Svøríki var vøksturin í BTÚ 3,5% í 2004 ímóti 1,5% í 2003. Stórir útflutningsvøkstur hevur verið drívmeigin í svenska búskaparvøksstrinum. Lág renta og hægri realløn hevur stimbrað privatú nýtsluna, meðan vinnufløgurnar eru stimbraðar av lagaligum fíggjartreytum og fullgóðari nyttu av framleiðsluorkuni. Hóast eftirspurningurin eftir svenskari framleiðslu er nógv vaksin, er arbeiðsloysið ikki nógv minkað. Hetta kemst av, at framleidnissvøkssturinn (produktivitetsvøkssturinn) eisini

hefur verið stórir. Hægri gjaldoyrakursir hava viðfært bíligari innflutning, og tí er inflasjónin lítil.

Í Finnlandi var vøksturin í BTÚ 3,7% í 2004 ímóti 2,4% í 2003. Her hefur innlendski eftirspurningur verið drívmeigin í vøkstrinum. Skattalættar og lág inflasjón hava givið stóran reallønarvøkstur, sum hefur stimbrað privatu nýtsluna. Samstundis eru privatu íløgurnar vaksnar nógv eftir afturgongd í 2002 og 2003. Framgongd er í útflutninginum, og mett verður, at fram eftir verður vøksturin í útflutninginum drívmeigin í finska búskapinum. Arbeiðsloysið fer væntandi at minka við økta virkseminum. Ein orsök til lægri inflasjón í 2004 eru lægri avgjöld á tubakk og rúsdrekka.

Eftir ein lítlan vøkstur í 2003 vaks BTÚ í Noreg 3,5% í 2004. Ekspansivur pengapolitikkur hefur økt munandi um realinntøkuna hjá húsarhaldunum, og stórir vøkstur í privatu nýtsluni hefur verið drívmeigin í stóra vøkstrinum í norska búskapinum. Stórir vøkstur hefur eisini verið í íløgnum, og bústaðarbyggingin er nógv økt. Útflutningur hefur ikki stimbrað norska búskapin seinastu árin, nettoútflutningur hefur havt tálmandi árin á norska BTÚ-vøksturin. Vøksturin í norska búskapinum hefur minkað arbeiðsloysið. Inflasjónin var lítil í 2004, men fer væntandi at vaksa, tá avleiðingarnar av styrktu norsku krónuni fara at minka.

Í Íslandi var vøksturin í BTÚ 5,2% í 2004. Drívmeigin í Íslandi hefur verið stórir vøkstur í privatu nýtsluni og íløgnum. Stóri eftirspurningur í Íslandi hefur havt vaksandi hall á gjaldsjavnanum við sær. Vøksturin í virkseminum fer væntandi at halda fram, m.a. tí fleiri íløgur verða gjørdar í orkuframleiðsuna. Arbeiðsloysið er lítið og minkar. Stóri eftirspurningur í Íslandi og vaksandi orkuprísir hava ført við sær, at inflasjónin veksur.

Í Danmørk var vøksturin í BTÚ 2,4% í 2004 ímóti 0,7% í 2003. Lág renta og ekspansiv tiltøk í tí sokallaða "Várpakkanum" hjá donsku stjórnini³ hava ført til

---

³ "Várpakkin" hjá donsku stjórnini er ein pakki við ekspansivum fíggarpolitiskum tiltøkum. Í pakkanum eru m.a. skattalættar, inngjöld til tvungna samansparing verða fyríbils sett úr gildi,

stóra framgongd í privatu nýtsluni, sum er drívmeigin undir stóra vøkstrinum í Danmørk. Samstundis hevur framgongd verið í vinnufløgunum og útflutninginum. Arbeidsloysið er farið at minkað og inflasjónin er framvegis lág. Fyri Danmørk hevur vaksandi oljuprísurin eisin gagnlig árin, tí Danmørk er nettoútflytari av olju.

Seinastu 5 árin hevur vøksturin í BTÚ verið størri í norðanlondum enn í stóru evrulondunum, sí talvu 3.3. Tað eru uttan iva fleiri orsökir til hesa gongd. Framleidnisvøksturin hevur verið størri, tí norðanlond hava brúkt nýggjastu tøkna. Norðurlendsku arbeidsmarknaðirnir eru smidligari, arbeidsloysið er minni og evnini at tillaga seg broyttar umstøður eru størri. Stór avlop hava verið á almennu fíggarlógunum, og tí eru almennu búskapirnir eisini betri konsolideraðir.

Talva 3.3: Vøkstur í ídnaðarframleiðslu í evrulondum og norðanlondum

<i>Árligur vøkstur í %</i>	2000	2001	2002	2003	2004
Norðanlond:					
-Danmørk	3,3	0,0	-0,4	-0,1	-1,3
-Finnland	11,0	0,3	2,1	1,1	4,8
-Svøríki	8,2	-1,5	4,5	1,9	8,3
-Noreg	3,8	1,8	0,6	-2,0	-
-Ísland	6,3	2,4	-2,3	2,0	4,6
Evrulond:					
-Týskland	4,6	-1,3	-0,4	0,5	4,3
-Spania	3,9	2,4	0,7	1,3	-
-Frakland	4,3	2,9	0,8	-0,1	-
-Italia	2,3	-0,3	-0,3	-1,0	0,3
-Niðurlond	3,4	0,3	-0,4	-2,5	-

Kelda: Norðurlandaráðið.

Seinastu árin hevur vøksturin í ídnaðarframleiðslu verið minkandi, bæði í norðanlondum og teimum stóru evrulondunum, sí talvu 3.3. Framgongdin í tænavinnunum tykist samstundis at hava verið størri í norðanlondum enn í stóru evrulondunum, sí talvu 3.4.

alment byggjarí og aðrar almennar íløgur verða øktar, fleiri eftirútbúgvingar og aðrar útbúgvingar verða settar í verk og ymiskt annað.

Talva 3.4: Vøxtur í tænastruvinnum í evrulondum og norðanlondum

Árligur vøxtur í %	2000	2001	2002	2003	2004
Norðanland:					
-Danmørk	3,6	2,7	1,7	0,8	2,1
-Finnland	4,3	2,2	2,3	3,0	3,7
-Svøríki	3,4	1,2	1,1	1,8	1,9
-Noreg	3,3	4,1	1,6	2,2	-
-Ísland	6,5	4,2	0,7	4,0	6,3
Evrulond:					
-Týskland	3,6	2,7	0,9	0,4	1,3
-Spania	4,6	3,9	1,7	2,1	-
-Frakland	4,0	2,0	1,9	1,0	-
-Italia	4,2	2,8	1,0	0,9	1,2
-Niðurlond	3,7	2,0	1,1	0,2	-

Kelda: Norðurlandaráðið.

3.3 Útlitini fyri altjóða búskapin

Altjóða búskapurin er sostatt í einum hákonjunkturi í løtuni og í flestu londunum er lág renta, lág inflasjón og lágt arbeiðsloysi. Útlitini fyri framhaldandi vøxtstri eru góð, men ótrygga støðan á altjóða oljumarknaðinum skapar óvissu um nærmastu framtíð.

Flestu oljuframleiðandi londini hava næstan nátt markinum fyri, hvussu nógv olju tey yvirhøvur kunnu framleiða. Prísurin á olju er tí sera viðbrekin fyri møguligum órógvi, sum kann raka oljuframleiðsluna ella oljuveitingarnar.

Hetta kom týðiliga fram, tá ið ódnin Katrina herjaði í USA fyri stuttari tíð síðan. Ódnin legði fleiri oljureinsiverk lamin, og prísirnir á olju og serliga bensini fóru alt fyri eitt upp. Tað fer at taka nakað av tíð, áðrenn framleiðslan í USA kemur í rætt lag aftur.

Afturat hesum kemur spenta støðan í miðeystri og vandin fyri yvirgangi ímóti oljuframleiðslu og oljuveitingum, sum skapar fjáltur á oljumarknaðin, og leggur stóran eykakostnað á oljuna í váðaviðbót. Henda váðaviðbótin hevur verið stór, síðan kríggjð ímóti Irak byrjaði í mars 2003, men hon er nú vorðin enn størri.

Oljuprísurnir verður sera viðbrekin í nærmastu framtíð. Mett verður tí, at prísirnir fara at vera høgir restina av árinum. Í ringasta føri kann gongdin í miðeystri og yvirgangsatsóknir føra til hóttafall í altjóða búskapinum í nærmastu framtíð.

Hetta er tó bert í nærmastu framtíð, tí tað er sera torført at siga nakað um, hvussu gongdin verður í oljuprísunum longur fram í tíðina. Tað er nokk til av olju, men framleiðsluorkan er ov lítil í løtuni.

Nakrir oljumarknaðarserfrøðingar meta, at frameftir fer oljuprísurnir at liggja um 40 \$ fyri tunnuna, meðan aðrir meta, at prísurnir fer at liggja um 180 \$ fyri tunnuna. Hetta vísir, hvussu trupult tað er at siga nakað um oljuprísir frameftir. Semja tykist tó at vera um, at oljuprísurnir fer ikki at koma niður aftur á 20 \$ fyri tunnuna.

Vaksandi oljuprísirnir hava skapt inflasjónstrýst í fleiri londum, men eingi útlit eru fyri rentuhækkingum í nærmastu framtíð.

4. FØROYSKI BÚSKAPURIN

Føroyski búskapurin er ein sera lítil og opin búskapur í altjóða samanhangi. Sereyðkenni hjá einum lítlum og opnum búskapi er stórur uttanlandshandil og stór luttøka í altjóða arbeiðsdeilingini, samstundis sum lítli búskapurin onga ávirkan hevur á gongdina í altjóða búskapinum.

Lítli og opni føroyski búskapurin má sostatt góðtaka og tillaga seg viðurskiftum uttaneftir. Hetta merkir m.a., at í longdini kunnu føroyingar ikki berjast ímóti ella seta tiltøk í verk, soleiðis at t.d. vaksandi oljuprísurnir ikki skal ávirka gongdina í føroyska búskapinum. Loysnin er harafturímóti, at føroyingar gera seg minni bundnar av oljuni við at fara at nýta meiri orkusparandi framleiðsluhættir og fleiri alternativar orkukeldur.

Tað eru ikki bert búskaparlig viðurskifti uttaneftir, ið føroyski búskapurin má tillaga seg eftir. Náttúruviðurskifti, t.d. støðan hjá fiskastovnunum og smittandi sjúkur í alifiski, hava eisini stóra ávirkan á fortreytirnar fyri búskaparliga virkseminum, soleiðis sum føroyski búskapurin er samansettur.

Føroyski búskapurin er sostatt rættiliga viðbrekin móttvegis viðurskiftum uttaneftir. Seinastu árin hava viðurskifti uttaneftir verið tálmandi fyri virkseimið í føroyska búskapinum. Fiskaprísirnir hava verið lágir, oljuprísirnir vaksandi, alivinnan hevur havt sjúkutrupulleikar og arbeiðspláss í primervinnuni eru flutt til láglønarlond. Tálmandi ávirkanin uttaneftir og alheimsgerðin seta stór krøv til føroyskan búskap og búskaparpolitikk.

4.1 Gongdin í samlaða virkseminum

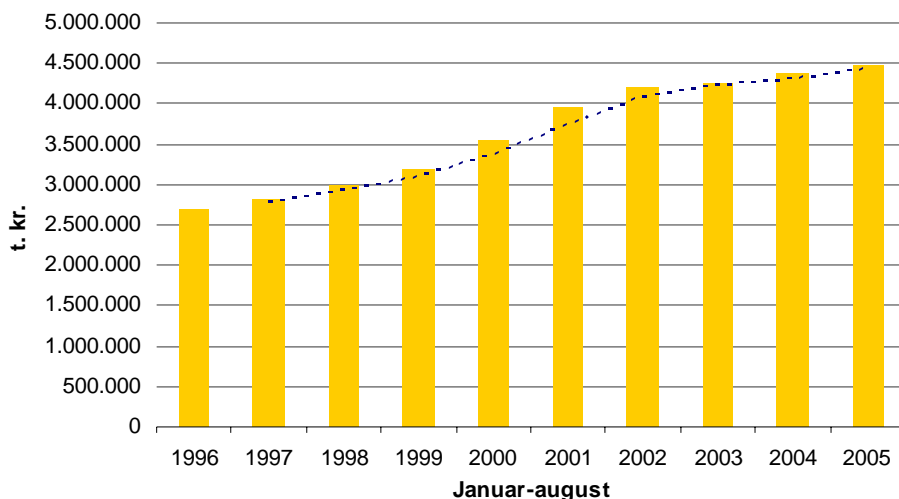
Búskaparliga gongdin verður vanligi lýst við at vísa gongdina í bruttotjóðarúrtøkuni, BTÚ, men av tí at føroyska bruttotjóðarúrtøkan ikki er gjørd upp í føstum prísnum og leypandi uppgerðin heldur ikki er dagførd, er gongdin í

føroysku bruttotjóðarúrtøkuni ikki serliga nýtiligt mát til at vísa gongdina í búskapinum.

Tað finnast harafturímóti sera góðar og dagfórdar skrásetingar av lønarútgjaldingunum í Føroyum. Lønarútgjaldingar svara til yvir helmingin av BTÚ, og gongdin í lønarútgjaldingunum umvegis a-skattaskipanina geva tí eina góða ábending um gongdina í virkseminum í føroyska búskapinum.

Tað er framvegis vøkstur í samlaðu lønarútgjaldingunum í Føroyum. Fyrstu 8 mánaðirnar í ár var vøksturin í lønarútgjaldingunum umvegis a-skattaskipanina 2,1% samanborið við somu tíð í fjør, sí mynd 4.1.

Mynd 4.1: Lønarútgjaldingar umvegis a-skattaskipanina, 1996-2005

Vøksturin í lønarútgjaldingunum hevur verið væl lægri síðstu 3 árinum enn síðstu árinum í 1990-árunum og fyrstu árinum í hesi øldini, sí talvu 4.1.

Talva 4.1: Vøkstur í lønarútgjaldingum, januar-august

Vøkstur í %	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Vøkstur í lønarútgjaldingum	5,9	6,8	10,1	12,2	6,3	0,9	3,3	2,1

Tað er tó stórir munur á gongdini í lønarútgjaldingunum í ymisku vinnugreinunum, sí talvu 4.2. Fyri at lýsa hvønn týðning ymisku vinnurnar hava fyri búskaparligu gongdina, kunnu vinnugreinirnar býttast upp í 4 høvuðsbólkar, sum eru tilfeingisvinna, vinnur innan vøruframleiðslu, privatar tænastr og almennar tænastr.

Tilfeingisvinna er landbúnaður, fiskiskapur, ali- og kryvjivirki og ráevnisvinna. *Vinnur innan vøruframleiðslu* eru fiskavøruídnaður, skipasmiðjur, aðrar smiðjur, ídnaður annars, byggingvinna og orkuveiting. *Privatar tænastrvinnur* eru handil og umvæling, gistingarhús og matstovur, sjóflutningur og flutningur annars, postur og fjarskifti, fígging og trygging, vinnuligar tænastr, húshaldstænastr, felagsskapir og mentan og ótilskilað vinna. *Almennar tænastr* er almenn fyrisiting, allar almennar tænastr og alt annað virksema, sum tað almenna fíggjar við sínum lønarúteiðslum.

Talva 4.2: Lønargjaldingar skiftar á vinnugrein, 2000-2004

<i>Mið. kr.</i>	2000	2001	2002	2003	2004
Landbúnaður	6,4	6,3	6,5	6,5	7,3
Fiskiskapur	804,9	955,9	1.009,2	874,2	777,1
Ali- og kryvjivirki	124,5	158,6	160,4	128,7	91,6
Ráevnisvinna	14,4	71,1	37,9	34,1	21,6
Fiskavøruídnaður	345,4	372,5	412,5	410,7	396,3
Skipasmiðjur og smiðjur	107,9	123,6	130,1	130,9	127,7
Ídnaður annars	176,6	199,4	217,7	222,6	217,1
Bygging	261,1	302,8	345,7	348,4	385,0
Orkuveiting	39,8	43,0	46,7	46,3	50,3
Handil og umvæling	455,8	505,4	568,1	588,3	594,8
Gistihús og matstovur	51,9	55,4	62,6	70,2	65,4
Sjóflutningur	192,3	211,8	255,7	257,1	260,9
Flutningur annars	96,7	123,5	143,5	138,2	143,0
Postur og fjarskifti	132,0	147,0	156,4	161,9	165,1
Fígging og trygging	205,2	213,4	222,8	224,9	234,2
Vinnuligar tænastr	131,3	148,0	159,9	178,3	192,7
Húshaldstænastr	28,0	31,4	36,0	36,5	40,1
Almenn fyrisiting og tænastr	1.490,1	1.623,6	1.767,9	1.868,7	2.031,0
Felagsskapir og mentan	82,7	102,0	102,1	147,5	118,3
Ótilskilað vinna	32,0	37,6	39,3	32,7	42,6
Tilsamans	4.779,1	5.432,4	5.881,3	5.906,6	5.962,2

Kelda: Hagstova Føroya

Almennar og privatar tænastrur eru vorðnar ein størri partur av føroyska búskapinum seinastu árinum, sí talvu 4.3. Í 2000 vóru tær 60,7% og í 2004 vóru tær 65,2% av samlaðu lønargjaldingunum. Sama tíðarskeið eru lønargjaldingarnar í tilfeingisvinnunum minkaðar nógv. Í 2000 vóru tær 19,9% og í 2004 vóru tær 15,1% av samlaðu lønargjaldingunum. Í vøruframleiðsluvinnunum hevur gongdin verið støðug. Í 2000 vóru lønargjaldingarnar í vøruframleiðsluvinnunum 19,5% og í 2004 vóru tær 19,7% av samlaðu lønargjaldingunum.

Tað er sostatt vøksturin í privatu og almennu tænastruvinnunum, sum er orsøkin til, at størri afturgongd hevur ikki verið í føroyska búskapinum seinastu árinum, hóast stór afturgongd hevur verið í tilfeingisvinnunum.

Talva 4.3: Býti av lønargjaldingum á høvuðsbólkar, 2000-2004

<i>%-býti</i>	2000	2001	2002	2003	2004	2005 <i>jan.-aug.</i>
Tilfeingisvinnur	19,9	21,9	20,6	17,6	15,1	14,2
Vøruframleiðsla	19,5	19,2	19,6	19,6	19,7	18,4
Tænastruvinnur	29,5	29,0	29,7	31,1	31,1	31,7
Almennar tænastrur	31,2	29,9	30,1	31,6	34,1	35,8
Tilsamans	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kelda: Hagstova Føroya

4.2 Gongdin í privata vinnulívinum

Høvuðsorsøkin til afturgongdina í lønarútgjaldingunum í tilfeingisvinnunum er afturgongdin í fiskivinnuni á landi og fiskiskapinum eftir toska, hýsu og upsa á landgrunninum. Hetta eru týðningarmestu fiskasløgini, ið verða veidd rundan um Føroyar, tí veiðan hevur stórt virði og stórir partur av veiðini verður virkað á føroysku fiskavirkjunum. Virðið av toskafiskiskapinum minkaði næstan 30% í 2004. Afturgongdin helt fram fyrra hálvár í ár, men prísirnir eru nú vaksandi aftur, og í august í ár vóru lønargjaldingarnar munandi størri enn í august í fjør. Tí eru lønargjaldingarnar í fiskivinnuni fyrstu átta mánaðirnar í ár á næstan sama støði sum í fjør.

Í sínum seinasta tilmæli frá juni í ár, mælir Fiskirannsóknarstovan til, at veiðitrýstið eftir toski, hýsu og upsa verður munandi minkað, men Løgtingið samtykti í august, at veiðitrýstið stórt sæð verður óbroytt.

Eftir óvanliga góðu árinum í 2000 og 2001 var størsti parturin av fiskiflotanum, rækjuflotin undantikin, framvegis væl fyri í 2004, og flotin tykist tí at vera væl konsolideraður. Skipini, ið royna eftir uppisjóarfiski, hava gott fiskarí og fáa góðan prís. Flakatrolararnir hava eisini gott avkast. Tað eru serliga lemmatrolarar, partrolarar og nótaskipini, ið merkja vaksandi oljuprísirnar.

Virkseimið í rækjuvinnuni er minkað sera nógv í hesum árinum. Fyrr í ár vóru 5 rækjutrolarar í vinnu, men nú er bert 1 eftir. Hetta gevur føroysku rækjuvinnuni stórar trupulleikar við at fáa fatur á rávøru, so leingi eingin kumuleringsavtala er sett í verk. Við einari kumuleringsavtalu kundi føroyska rækjuvinnan keypt rávøru aðrastaðni, uttan at rávøran verður roknað sum 3. landsvøra, tá ið hon verður flutt út til ES. Vónandi verður henda avtala fingin í lag um stutta tíð.

Í Føroyum, Noregi og Íslandi er hörð kapping í rækjuvinnuni, og rækjuvinnan í hesum londunum vísir seg ikki at geva nakran vinning. Í Kanada og Grønlandi er stóðan øðrvísi, tí hesi londini hava nokk av rávøru. Útboðið av pilkaðum rækjum, serliga úr Kanada, er nógv økt og hetta leggur stórt trýst á prísirnar á evropeiska marknaðinum, sum liggur um góðar 30 kr./kilo. Útboðið vísir seg at vaksa, og kappingin við aldar heittvatnsrækjur økist. Tað eru tí eingi útlit fyri, at prísirnir á rækjum fara at hækka.

Verandi marknaðarprísur gevur ov lítið avkast til føroysku rækjuskipini, sum hava veiðirættindi við Svalbard og Flemish Cap. Verandi marknaðarprísur gevur skipunum 6 kr./kg. Sambært kanning hjá Fiskimálaráðnum fyri 2 árum síðan, skulu skipini hava dupult so høgan prís fyri at fáa nøktandi avkast við verandi kvotum.

Harða kappingin frá láglønarlondum og fallandi fiskaprísir síggjast aftur í samlaða úrslitinum hjá fiskivinnuni á landi. Sambært Føroya Ráfiskakeyparafelag var samlaða avlopið hjá fiskivinnuni 45 mió. kr. í 2002, men avlopið er nú vent til eitt hall, sum í 2004 var 30 mió. kr. Fiskivinnan á landi hevur ikki merkt so nógv til vaksandi oljuprísirnar, tí so at siga allar maskinur til fiskaframleiðslu á landi nýta el-orku, og elprísirnir eru enn ikki ávirkaðir av vaksandi oljuprísunum.

Føroysku fiskavirkini framleiða í høvuðsheitinum saltfisk og frystar portiúnir, serliga úr upsa. Herumframt eru fleiri sokallaðar nissjuframleiðslur, t.d. saltað longa og brosmá, fesk fløk, havtaska og svartkalvi.

Prísurin á saltaðum fiski er á leið tann sami sum í fjør, men nøgdin er minni, og tí verður ikki roknað við nøkrum avkasti í ár. Av tí at lítið er til av rávøru, flyta framleiðarnir seg inn á øki hjá hvørjum øðrum. Kappingin er tí harnað millum nissjuframleiðararnar.

Portiónsframleiðslan úr upsa hevur verið støðug, men kappingin á altjóða marknaðinum er hörð, og tí hevur henda framleiðslan ikki givið nakað avkast. Útflytarar av rundum fiski hava givið hægsta prís, og tí er rávøruprísurin á upsa hækkaður.

Framleiðslan úr feskum fiski, t.d. havtasku, er lønandi í ár, men hesin parturin av framleiðsluni er lítil samanborin við vanligu fiskasløgini. Vanligu fiskasløgini eru toskur, hýsa og upsi. Føroyingar klára seg í kappingini um toskin, sum verður framleiddur til saltfisk og útfluttur til Spaniu og Italiu. Hýsa og upsi hevur verið framleiddur til frystar vørur, og her hevur kappingin frá láglønarlondunum verið sera hörð. Alternativ við til frystu vørurnar eru feskar vørur úr hýsu, upsa og smáa toskinum, men føroysku flakavirkini hava ikki lagt seg eftir hesi framleiðsluni. Tí fer so stórir partur av hýsunum og upsunum av landinum sum rundur fiskur til feskfiskaframleiðslu serliga í Bretlandi og Fraklandi.

Virksemið í alivinnuni er nógv minkað. Tøkan av laks og sílum var 43.000 tons í 2003 og verður væntandi 16.000 tons í ár, sí talvu 4.4. 90% av útflutninginum hjá føroysku alarunum er feskur laksur og laksaportiúnir. Prísurin á laksaportiúnunum hevur verið rættiliga støðugur og liggur um 47,60 kr. fyri portiúnina. Portiónsvirkini hava havt góð ár, meðan rávøruprísurin hevur verið lágur.

Prísurin á feskum laks lækkaði á heysti í 2001 og hevur verið sera lágur síðstu árin. Í 2004 hækkaði prísurin aftur, og prísurin er hækkaður munandi í ár. Við fyrivarni verður mettt, at miðalprísurin í ár fer at liggja um 23 kr./kg. Hesin prísurin er oman fyri framleiðslukostnaðin, og alarar fara tí at fáa avkast í ár.

Talva 4.4: Gongdin í alivinnuni, 2003-2005

<i>Ymisk lyklatøl</i>	2003	2004	2005
Tøka av laks og sílum (tons í kruvdari vekt)	43.000	37.000	16.000
Miðalprísurin á frystum laksaportiúnunum	50,70	47,60	47,60
Miðalkiloprísurin á feskum laks	16,35	18,20	23,00

Orsøkin til príshækkingarnar er, at samlaða útboðið úr Noregi, Skotlandi, Írlandi og Føroyum er ikki vaksið, samsvarandi vaksandi eftirspurninginum. Jøvn prís-sveiggj eru fyri feskan laks, har tvey til trý ár eru millum toppar og botnar. Í 1994 var prísurin høgur, í 1997 var hann lágur fyri so at toppa aftur í 2000. Prísurin hevur nú verið lágur í 2002 og 2003 og fer tí at toppa í ár og í næsta ár. Um henda gongdin heldur fram, lækkar prísurin aftur í 2008.

Orsøkin til hesa gongd er, at framleiðslutíðin á laks er 2 til 3 ár. Høgt avkast eggjar alarum til at økja um framleiðsluna. Hendan framleiðslan rakar síðan marknaðin 2 til 3 ár seinni, og tá fellur prísurin. Tá fáa alarar gjaldførir-trupulleikar og minka um framleiðsluna, sum aftur viðførir, at prísurin hækkar aftur 2 til 3 ár seinni. Henda søgan hevur víst seg at endurtaka seg.

Nú er prísurin aftur høgur, og íleggjarar hava áhuga í alivinnuni. Væntast kann tí, at alivinnan fer at vaksa. Peningastovnarnir hava boðað frá, at áhugin fyri at gera

Íløgur í alifeløg er stórir. Tí verður roknað við, at alivinnan setir ferð á framleiðsluna næsta ár.

Útsetingin í ár er 4 mió. smolt, og mett verður, at útsetingin næsta ár verður 6 mió. smolt. Næsta ár verður tøkkan 10.000 tons, í 2007 verður hon 15.000 tons og í 2008 verður hon mett til at fara at verða oman fyri 20.000 tons. Viðvíkjandi sílaframleiðsluni verður mett, at árliga framleiðslan fer at liggja um 3.000 til 4.000 tons næstu árin.

Vøgsturin í privatu handils- og tænavinnunum seinastu árin er nú avhasaður. Fyrra hálvár í ár var afturgongd í eftirspurninginum eftir næstan øllum nýtslurvørum uttan matvørum og persónbilum. Fyrra hálvár í ár keyptu føroyingar millum 3 og 5% fleir matvørum enn somu tíð í fjør, men sølan av bíligum matvørum er vorðin ein lutfalsliga størri partur. Stór afturgongd hevur verið í søluni av klænavørum og fótúnaði. Kappingin í hesari vinnuni er nógv harnað, men handlarnir í Havnini vísa seg at klára seg betur í kappingini enn handlarnir á uttan fyri Havnina.

Sølan av nýggjum persónbilum var góð 15% hægri fyrra hálvár í ár samanborið við somu tíð í fjør, men sølan av vinnuakførum var meira enn 36% minni. Tí hevur samlaða sølan av bilum og øðrum flutningsførum verið á leið tann sama fyrra hálvár í ár sum somu tíð í fjør.

Nógv virksemi er í byggivinnuni. Nógv bygging hevur verið av almennum stovnum, serliga barnagørðum og eldrabýlum. Eftirspurningurin eftir virkisbygningum er harafturímóti ikki so stórir.

Stórir eftirspurningur er eftir húsum og íbúðum. Tað er serliga í Havnini, at eftirspurningurin og bíðilistarnir eftir húsum og íbúðum er stórir, og íbúðarprísirnir eru tí støðugt vaksandi. Størsta útstykingin í Føroyum nakrantíð, Hoyvíkshagin Suður, var liðug í summar og fólk eru byrjað at byggja í hesi

útstykkningini. Sambært byggivinnuni eru tilsamans 400 til 500 íbúðir á tekni-
borðinum í lýtuni.

4.3 Gongdin í privata húsarhaldinum

Metingar hjá Fígggjarmálaráðnum vísa, at realinntøkan hjá føroyskum húsar-
haldum er vaksin seinastu árinum, tí lønarvøkstur og skattalættar hava ávirkað
nýtslumøguleikarnar meira enn vøksturin í brúkaraprístalinum. Henda gongdin fer
neyvan at halda fram, tí eingi útlit eru fyri, at lønirnar fara at hækka, og
oljuprísirnar eru vaksandi.

Føroysk húsarhald eru annars væl fyri. Rentan er lág, og húsaprísirnar eru nóg
vaksni, serliga í miðstaðarøkinum. Húsaprísirnar eru tó ikki so nógv vaksni her
sum í nógvum øðrum londum, har stórir íbúðareftirspurningur saman við
nýggjum fíggingarhættum, t.d. avdráttarfríum lánum, hava ført til brávøkstur í
húsaprísunum. Hetta hevur økt um nýtsluna hjá húsaeigarum, tí teir hava veðsett
økta virðið í húsunum til aðra nýtslu. Serliga ungar familjur kunnu gerast taparar í
hesi gongdini, tí tað gerst ómetaliga tungt fíggarliga at seta fótur undir egið borð.

Slíkur brávøkstur hevur ikki verið í føroysku húsaprísunum, tí her er tað bert
eftirspurningurin og ikki nýggir fíggingarhættir, sum draga sethúsaprísirnar upp eftir.
Vaksandi sethúsaprísirnar hava tó gjørt tað truplari at seta fótur undir egið borð.

Sambært føroysku peningastovnunum eru føroyskir sethúsaeigarar annars væl
fyri, og tí eru vaksandi oljuprísirnar ikki nøkur vanlukka fyri privatum húsarhaldinum í
Føroyum. Vaksandi oljuprísirnar hava við sær, at føroysku húsarhaldini mugu
raðfesta øðrvísi, soleiðis at fleiri pengar verða settir av til olju og færri pengar
verða til aðra nýtslu.

4.4 Gongdin í kommunala búskapinum

Skattainntøkurnar hjá kommununum eru í miðal vaksnar 3,5% um árið frá 2000 til
2004, sí talvu 4.5. Rentuútreiðslurnar eru samstundis nógv minkaðar, meðan

rakstrar- og løguútreiðslurnar eru nógv vaksnar. Rakstrar- og løguútreiðslurnar hjá kommununum vóru meira enn 400 mió. kr. hægri í 2004 enn í 2001, og svarar hetta til 12,1% í miðal árligum vøkstri. Samlaða búskaparlíga virkseimið í Føroyum hevur tí verið nógv stíbrað av kommununum seinastu árin.

Talva 4.5: Gongdin í kommunala búskapinum, 2000-2004

<i>tús. kr.</i>	2000	2001	2002	2003	2004
Skattainntøkur	971.600	1.025.253	1.084.977	1.099.375	1.115.343
Rakstrarútreiðslur	537.697	623.970	627.331	751.276	780.013
Rentuútreiðslur	74.386	52.569	35.981	23.977	16.143
Íløgur	170.057	141.802	228.207	235.955	336.600

Kelda: Innlendismálaráðið.

4.5 Gongdin í fólkatálinum

Stórir vøkstur var í fólkatilflytingini í Føroyum fram til 2001, tá ið vøksturin minkaði aftur, sí talvu 4.6. Burðaravlopið er høgt í Føroyum samanborið við grannalondini og nógv onnur lond í Evropa.

Um árslok 2004 var fólkatálið í Føroyum 48.379. Í 2004 fluttu fleiri fólk úr Føroyum enn til Føroyar. Burðaravlopið var harafturímóti hægri í 2004 enn árin frammanundan. Tað er tí ikki nettotilflytingin, men burðaravlopið, ið er orsökkin til at fólkatálið í Føroyum vaks við 165 persónum í 2004.

Í ár verður mettt, at burðaravlopið og nettotilflytingin fara at viga nakað upp ímóti hvørjum øðrum, og at fólkatálið við árslok 2005 verður nakað tað sama ella eitt lítið vet minni enn í fjør.

Talva 4.6: Gongdin í fólkatalinum, 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Fødd	698	631	708	704	715
Deyð	351	361	394	407	379
Burðaravlop	347	270	314	297	336
Tilflyting	1.819	1.768	1.739	1.550	1.412
Fráflyting	1.357	1.208	1.331	1.321	1.559
Nettotilflyting	462	560	408	229	-147
Rættingar	-25	-30	-14	-16	-15
Fólkavøkstur	784	800	708	510	165
Fólkatal 31. desember	46.196	46.996	47.704	48.214	48.379

Kelda: Hagstova Føroya

4.6 Gongdin í arbeiðsloysinum

Føroyska arbeiðsloysið er sera lágt samanborið við onnur lond. Arbeiðsloysið í norðanlondum er í miðal góð 5%, meðan tað í Føroyum hevur verið undir 4% síðan 2000, sí talvu 4.7.

Talva 4.7: Gongdin í arbeiðsloysinum, 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Tal av skrásettum	1.138	876	679	750	1.105
Tal av fulltíðararbeiðsleysum	1.008	770	596	664	961
Arbeiðsfjöld	23.832	25.058	25.939	26.617	27.128
Arbeiðsleys í % av arbeiðsfjöld	4,2	3,1	2,3	2,5	3,5
Árstíðarjavnad arbeiðsloysis-%	4,2	3,1	2,3	2,5	3,6

Kelda: Hagstova Føroya

Í februar í ár var talið á fulltíðararbeiðsleysum 1.215 svarandi til 4,5%, men arbeiðsloysið er síðan minkað aftur, og í juli var talið á fulltíðararbeiðsleysum 992 svarandi til 3,6%.

Arbeiðsloysið er eitt sindur ójavn býtt landafrøðiliga. Fyrra hálvár í ár minkaði arbeiðsloysið í øllum landinum við 223 fólkkum, men í Norðoyggjum vaks arbeiðsloysið við 21 fólkkum. Norðoyggjar hava havt næstlægsta arbeiðsloysi, men hava nú næsthægsta. Arbeiðsloysið í Suðuroynni minkaði úr 9% niður í 7%, men er framvegis meira enn dupult so stórt sum aðrastaðni í landinum. Eysturoyggin hevur framvegis minsta arbeiðsloysið, sum liggur millum 2% og 3%.

4.7 Gongdin í brúkaraprístalinum

Annar ársfjórðing í ár var vøksturinn í brúkaraprístalinum 1,7% samanborið við sama ársfjórðing í fjør, men tað er rættiliga ymiskt, hvussu gongdin hevur verið í teimum 12 høvuðsbólkunum í prístalsgrundarlagnum, sí talvu 4.8.

Prísirnir á samskifti, klæðnavørum og fótbúnaði eru lækkaðir nógv síðan 2001. Sama tíðarskeið er tað vorðið væl dýrari at fara á matstovu og gistingarhús. Heilsuútreiðslurnar eru eisini nógv vaksnar, og her eru tað serliga útreiðslurnar til heilivág og tannlækna, sum eru hækkaðar.

Talva 4.8: Gongdin í brúkaraprístalinum, 2001-2005

2. ársfjórðingur	2001	2002	2003	2004	2005
Brúkaraprístalið	100,5	100,5	102,0	102,2	103,9
-Matur og drekka	101,3	103,4	103,5	104,0	104,8
-Rúsdrekka og tubbak	100,0	100,2	101,0	101,6	110,4
-Klæðnavørum og fótbúnaður	99,9	101,4	99,9	98,0	92,5
-Býli	100,8	93,8	95,1	93,9	98,0
-Húsbúnaður, húsarhaldstól o.l.	100,6	102,3	102,4	102,2	101,2
-Heilsa	100,0	102,4	108,4	112,0	112,9
-Flutningur	99,7	99,9	105,4	107,6	110,8
-Samskifti	94,8	92,8	91,0	87,1	87,6
-Frítíð og mentan	102,0	105,7	107,9	107,5	107,1
-Útbúgving	100,0	104,1	100,3	94,8	101,2
-Hotel og matveitarar	102,6	106,4	108,1	111,5	113,0
-Ymiskar vørur og tænastur	100,4	103,7	105,5	107,2	108,7

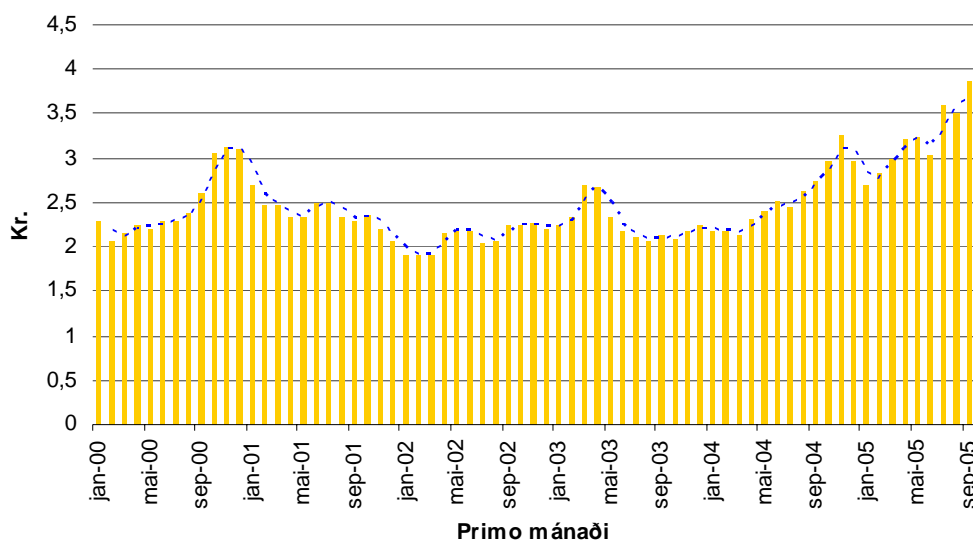
Kelda: Hagstova Føroya

Síðan annar ársfjórðing í fjør hevur prísvøksturinn í nýtslubólkinum býli verið 4,1% og í bólkinum flutningur 3%. Í báðum nýtslubólkunum er tað vaksandi oljuprísurnar, sum er høvuðsorsøkin. Brennioiljan til húsarhald er hækkað 24,4% og brennievni til flutning er hækkað 8,3%. Herumframt eru tað serliga hægri avgjöld á tubbaksvørum og onnur heilsuavgjöld, sum hava ávirkað prístalið upp eftir seinasta hálvárið.

Prísvøksturin er harafturímóti tálmaður av, at prísirnir á klæðnavørum og fótútbúnaði eru lækkaðir, samstundis sum avgjaldslækkingar á sjónvarpstólum, útvarpstólum og øðrum elektroniskum útbúnaði hava drigið samlaða prísvøksturin niður eftir seinasta hálvárið.

Tað er vert at leggja til merkis, at útreiðslurnar til býli framvegis eru lægri enn tær vóru í 2001, hóast oljuprísurin seinastu 12 mánaðirnar hevur verið væl hægri enn hann var í 2001, sí mynd 4.2. Frágreiðingin er m.a., at rentan er nógv lækkað, men henda gongdin gevur eisini eina ábending um, at relativi prísurin á olju er lægri nú, enn hann var fyrr.

Mynd 4.2: Listaprísurin á gassolju í Føroyum, 2000-2005

Kelda: Statoil Føroyar.

Viðm: Listaprísurin er prísurin, áðrenn avgjöld eru roknað.

4.8 Gongdin í figgjarliga sektorinum

Føroysku peningastovnarnir eru væl fyri. Samanlagt hava teir havt stór avlop seinastu árin, 2003 tó undantikið, tá ið Føroya Sparikassi setti nógv av ímóti tapi í alivinnuni og tí hevði hall á sínum ársroknskapi, sí talvu 4.9.

Talva 4.9: Samlað úrslit hjá føroysku peningastovnunum, 2001-2004

<i>Mi. kr.</i>	2001	2002	2003	2004
Inntøkur av rentum og ómaksgjøldum	540	546	574	553
Kursbroytingar	19	45	16	86
Úrslit av fíggjarligum postum	575	613	616	648
Rakstrarútreiðslur	271	302	292	294
Tap og burturleggingar, netto	-6	23	425	102
Úrslit áðrenn skatt	310	288	-100	252
Solvensprosent	32,0	32,0	30,9	31,4

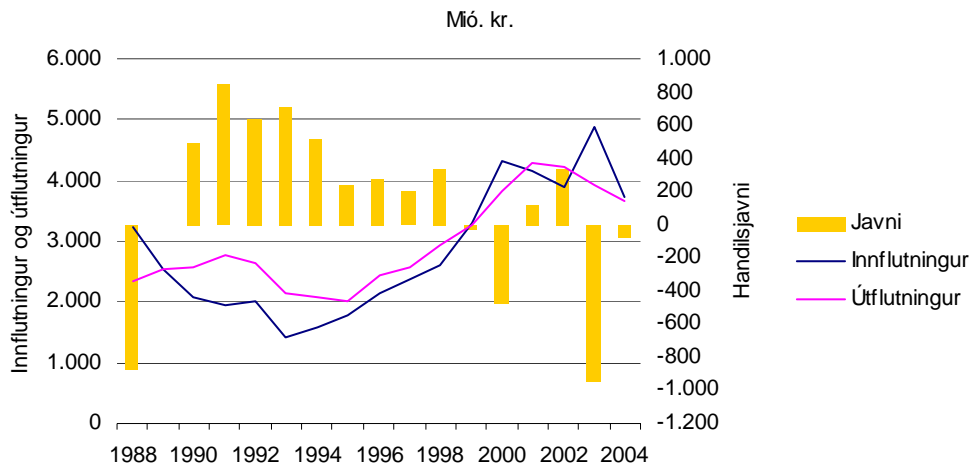
Kelda: Roknskapirnir hjá føroysku peningastovnunum.

Verður alivinnan undantikin, hava peningastovnarnir ikki sett so nógv av ímóti tapi av øðrum lánunum. Hetta kann vera ein ábending um, at vinnan hevur brúkt góðu tíðirnar til at konsolidera seg. Føroysku peningastovnarnir eru annars væl konsolideraðir. Solvensprosentíð var omanfyri 31% í 2004. Hetta er nógv hægri enn tey lógarkravdu 8%. Peningastovnarnir meta, at úrslitini í ár verða minst líka góð sum í 2004.

4.9 Gongdin á handilsjavna og uttanlandsskuld

Hallið á føroyska handilsjavnanum var umleið 70 mió. kr. í 2004. Hetta er væl minni enn í 2003, tá ið hallið var næstan 1 mia. kr., sí mynd 4.3 og talvu 4.10. Orsøkin til stóra hallið í 2003 var, at nýggja Norrøna varð kom hetta árið. Verða skip og aðrar stórar fløguvørur tiknar burtúr, so var avlop á 63 mió. kr. á handilsjavnanum í 2003.

Mynd 4.3: Føroyski handilsjavnin, 1988-2004

Kelda: Hagstova Føroya.

Tá ið skipini og aðrar stórar íløguvørur eru tiknar burturúr, er fallandi virðið á fiskaútflutninginum orsökkin til, at útflutningurin er minkaður seinastu árin.⁴ Tað er serliga útflutningurin av toski, rækjum og alifiski, sum er nóg minkaður.

Útflutningurin av rækjum er minkaður burtur í nærum einki. Útflutningsvirðið á rækjum minkaði 60% frá 2001 til 2004 og helvtin av minkingini var í 2004.

Alifiskur var framvegis ein lutfalsliga stórur partur av útflutninginum í 2004. Í 2003 var 26% av útflutninginum aldur fiskur og í 2004 var 22% aldur fiskur. Í ár og næsta ár fer útflutningurin av aldum fiski at minka munandi. Tað skal viðmerkjast, at vaksandi útflutningsprísir seinastu mánaðirnar hava bøtt nakað um útflutningsvirðið. Útflutningsprísirnir hava verið minkandi seinastu árin, men eru nú vaksandi aftur.

Fyrra hálvár í ár hevur útflutningurin verið 11% minni enn somu tíð í fjør. Útflutningurin av fiski var 189 mió. kr. minni, og av hesum er útflutningurin av toski minkaður heilar 156 mió. kr. Útflutningurin av upsa var 78 mió. kr. størri fyrr hálvár í ár, men hetta munar lítið, tí nærum allur annar útflutningur minkaði.

⁴ Tað skal í hesum sambandi viðmerkjast, at skráetingin av føroyskum útflutningi enn ikki er nøktandi. Tað er næstan bert fiskaútflutningurin, ið verður skrásettur nøktandi.

Fiskaútflutningurinn er minkaður 37% í nógð, men 10% í virði fyrra hálvár í ár samanborið við somu tíð í fjør. Hetta vísir, at flestu útflutningsprísirnir eru vaksandi, prísirnir á vørum úr upsa eru tó undantiknir.

Innflutningurinn minkaði eisini í 2004, men ikki eins nógv sum útflutningurinn. Tað var serliga innflutningurinn av íløguvørum og rávørum til framleiðsluvinnuna, sum minkaði. Innflutningurinn til beinleiðis nýtslu og innflutningurinn til byggivinnuna var á leið tann sami í 2004 sum í 2003. Vaksandi oljuprísirnir øktu munandi um innflutningin av olju í 2004. Fer oljuprísurin at halda sær á sama høgga støði í 2006 sum nú, so fer árligi innflutningurinn av brennievni at vaksa til meira enn 700 mió. kr. ímóti 450 mió. kr. í 2003.

Fyrra hálvár í ár minkaði innflutningurinn 6% ella 116 mió. kr. í virði samanborið við somu tíð í fjør. Innflutningurinn er minkaður í flestu vørubólkum uttan brennievni. Innflutningurinn av brennievni var 369 mió. kr. fyrra hálvár í ár samanborið við 249 mió. kr. somu tíð í fjør. Hesin vøksturin svarar til 120 mió. kr. ella 48%.

Størsta minkingin er í innflutninginum av vørum til vinnuliga nýtslu, sum minkaði 18% og í innflutninginum av maskinum og vinnuakførum, sum minkaði 23%. Innflutningurinn av persónvognum og innflutningurinn til beinleiðis nýtslu er eitt lítið vet hægri enn fyrra hálvár í fjør.

Talva 4.10: Út- og innflutningur skiftur á høvuðsbólkar, 2000-2004

Mið. kr.	2000	2001	2002	2003	2004
Útflutningur:					
-Køldur fiskur	1.142	1.404	1.477	1.288	1.185
-Frystur fiskur	1.486	1.609	1.581	1.368	1.173
-Saltaður fiskur	544	678	653	642	543
-Royktur fiskur	47	67	29	14	29
-Turkaður fiskur	156	222	220	238	364
-Tilgjørður niðursjóðaður fiskur	94	125	127	109	83
-Fiskur, onnur haldbúning	57	74	74	104	81
-Aðrar fiskavørur	8	15	1	0	1
-Skip	258	58	61	139	189
-Aðrar vørur	40	28	12	9	22
Útflutningur tilsamans	3.832	4.281	4.235	3.912	3.668
Innflutningur:					
-Til hav- og landbúnað	299	368	276	297	220
-Til byggivirki	292	343	383	357	366
-Til aðra framleiðslu	688	734	746	756	687
-Brennievni o.t.	509	489	415	446	531
-Maskinur og onnur útgerð	438	622	441	475	367
-Bilar og onnur flutningsfær	210	250	260	229	208
-Til beinleiðis nýtslu	942	1.012	1.093	1.067	1.083
-Skip, flogfær og tilíkt	794	223	178	1.154	179
-Rávøra til fiskavirking	137	117	103	85	96
Innflutningur tilsamans	4.308	4.158	3.896	4.864	3.738
Handilsjavni	-476	123	339	-952	-70

Kelda: Hagstova Føroya.

Í 2003 og 2004 áttu føroyingar uml. 3 mia. kr. í nettoáogn uttanlands. Hetta verður mettt at svara til uml. 30% av BTÚ. Í 2002 var nettoáognin 4,4 mia. kr. Brutto-skuldin uttanlands er lítið økt seinastu árin. Í 2002 var skuldin uttanlands 5,8 mia. kr. og í 2003 og í 2004 hevur hon verið 6 mia. kr. Bruttoognin uttanlands er harafturímóti minkað 1,2 mia. kr. frá 2002 til 2004. Í 2002 var bruttoognin 10,2 mia. kr., í 2003 var hon 9,4 mia. kr. og í 2004 var hon 9 mia. kr.

4.10 Framtíðarútlitini fyri føroyska búskapin

Tað eru ikki útlit fyri nøkrum sjónligum bata í føroyska búskapinum komandi árið. Høgir og vaksandi oljuprísir eru ein hóttan fyri fiskivinnuna og fiskivinnan á

landi verður helst noydd at fremja rationaliseringar í kappingini við láglønarlond. Fiskaprísirnir eru vaksandi, men vinningurin av hesum verður etin upp av vaksandi oljuprísunum. Í alivinnuni verður framleiðslan lítil næsta ár, men síðan fer hon at vaksa.

Privatu húsarhaldini fara eisini at merkja vaksandi oljuprísirnar, men talan verður tó ikki um nakra kreppu. Vaksandi oljuprísir fara at gera tað neyðugt hjá privatum húsarhaldum at raðfest øðrvísi, soleiðis at útreiðslur til aðrar nýtslurvørur verða raðfestar lægri. Privatu húsarhaldini eru væl fyri at taka ímóti hesi avbjóðing, tí privata nýtslan er nógv vaksin seinastu árin, samstundis sum rentan er lækkað og útlit eru ikki fyri nakrari rentuhækking í bræði.

Oljutrot og vaksandi oljuprísir kunnu eisini fáa gagnliga ávirkan á føroyska búskapin, tí hetta økir um áhugan hjá oljufeløgum at bora eftir olju við Føroyar. Í sambandi við 2. útbjóðingarumfar vórðu loyvi latin til 7 oljusamtøk at royndar-bora eftir olju við Føroyar. Loyvini eru galdandi frá 3 til 8 ár, men oljusamtøkini avgera sjálvi, um tey fara at royndarbora ella ikki. Hetta er øðrvísi enn í 1. útbjóðingarumfari, tá ið oljusamtøkini bundu seg at gera royndarboringar.

Tað eru sostatt glottar fyri framman, um hugt verður longur fram í tíðina. Landsstýrið hevur eisini sett sær tað stevnumið, at Føroyar skulu vera millum fremstu lond í heiminum í 2015.

5. FÍGGJARLÓGARUPPSKOTIÐ 2006

5.1 Búskaparpolitikkurin 2006

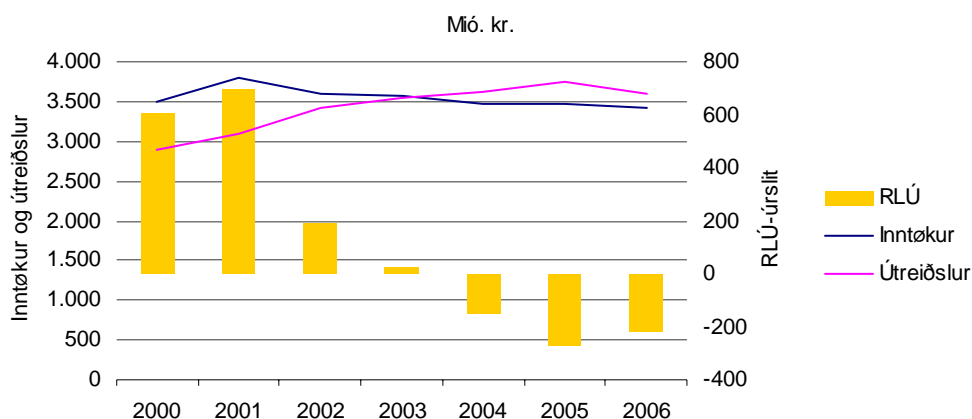
Í fíggarlógaruppskotinum 2006 er dentur lagdur á, at fíggarlógin ikki skal virka tálmandi á føroyska búskapin, nú stígur í nøkur ár hevur verið í búskaparliga virkseminum á fleiri økjum í føroyska samfelagnum. Samstundis verður ansað eftir, at hetta økir ikki um útreiðslur landskassans.

Landsstýrið hevur tí valt at gera eitt fíggarlógaruppskot, sum ikki órógvar føroyska samfelagið alt ov nógv í 2006. Viðbreknu oljuprísirnir eru ein nóg stór hóttan ímóti føroyska búskapinum. Landsstýrið metir ikki, at landið skal leggja stein oman á byrði við at tálma búskaparliga virkseminum í 2006. Hetta er ein av høvuðsorsøkunum til, at tað verður búsketterað við fíggarlógarhalli í 2006.

5.2 Úrslitið á fíggarlógaruppskotinum 2006

RLÚ-hallið hjá landskassanum verður 219 mió. kr. í 2006. Hetta er væl minni enn hallið í 2005, sum verður mett til 270 mió. kr., sí mynd 5.1.

Mynd 5.1: RLÚ-úrslit landskassans, 2000-2006

Viðm: Tølini fyri 2005 eru fyribils metingar, og tølini fyri 2006 eru úr fíggarlógaruppskotinum.

Talva 5.1 vísir vøksturinn í inntøkum og útreiðslum landskassans frá 2001 til 2006.

Talva 5.1: Vøkstur í inntøkum og útreiðslum landskassans, 2001-2006

Vøkstur í %	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Inntøkur	8,9	-5,2	-0,9	-2,7	0,1	-1,6
Útreiðslur	7,4	10,0	3,9	2,2	3,3	-2,8

5.3 Gongdin í inntøkum landskassans

Inntøkur landskassans verða bólkaðar í 4 høvuðsbólkar, sí talvu 5.2. Samlaðu inntøkur landskassans vuku nógv fram til 2001, tá ið tær vóru mestar. Síðan tá eru inntøkur landskassans minkaðar. Størsta minkingin var í 2002, tá ið heildarveitingin varð skerd 366 mió. kr. Mett verður, at tað verður ikki so stórt sveiggj í inntøkum landskassans í 2004, 2005 og 2006, sum árin frammanundan.

Størsti parturin av inntøkum landskassans eru skattainntøkur. Skattainntøkurnar vuku á hvørjum ári til 2002 og eru síðan minkaðar. Hetta kemst í høvuðsheitinum av, at skattalættar vórðu givnir fyri 52 mió. kr. í 2003, 71 mió. kr. í 2004 og 60 mió. kr. í ár. Í 2006 verður landsskatturin minkaður afturfyri, at kommunurnar og arbeiðsmarknaðurin taka yvir barnaverndarøkið og barsilsskipanina.

Næst størsti parturin av inntøkum landskassans eru avgjaldsinntøkur. Avgjaldsinntøkurnar vuku nógv fram til 2003, tá ið tær vóru mestar. Síðan 2003 hava avgjaldsinntøkurnar verið rættiliga støðugar. Nakrar lógarbroytingar vórðu gjørdar á avgjaldsøkinum í 2005. Punktgjöldini vórðu strikaði á útvarpstólum, sjónvarpstólum og øðrum elektriskum útbúnaði, samstundis sum nýggj punktgjöld vórðu lögð á tubbakk og aðrar ikki heilsugóðar vørur.

Undir ymsum inntøkum eru m.a. ymisk loyvisgjöld til landskassan, bøtur og útluting úr partafeløgum, sum landið eigur ella eigur í. Høvuðsorsøkin, til at ymsar inntøkur minkaðu nógv í 2004, er vánaliga úrslitið hjá Føroya Banka í 2003. Úrslitið var betur í 2004 og verður væntandi minst líka gott í 2005. Tí verða inntøkurnar eisini hægri í 2005 og 2006.

Talva 5.2: Inntøkur landskassans, 2000-2006

Mi. kr.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Skattainntøkur	1.310	1.567	1.675	1.581	1.539	1.494	1.393
Avgjaldsinntøkur	1.117	1.148	1.239	1.274	1.259	1.281	1.307
Ymsar inntøkur	89	90	58	81	41	70	90
Heildarveiting o.t.	973	995	629	632	633	630	631
Tilsamans	3.489	3.800	3.601	3.568	3.472	3.475	3.421

Viðm: Tølini fyri 2005 eru fyríbils metingar, og tølini fyri 2006 eru úr fíggjarlógaruppskotinum.

5.4 Gongdin í útreiðslum landskassans

Stórir vøkstur var í útreiðslum landskassans fram til 2002. Síðan tá hevur vøxsturin verið minni, og í 2006 fara útreiðslurnar at minka, sí talvu 5.3. Nógvtann størsti parturin av útreiðslum landskassans eru rakstrarútreiðslur. Rentuútreiðslurnar fylla nú lítið á útreiðslusíðu landskassans. Í 1995 vóru rentuútreiðslur landskassans næstan 500 mi. kr. ella meira enn 10 ferðir so stórar sum nú.

Í rakstrarútreiðslunum eru lönir og ymiskar flytingar til einstaklingar, t.d. fólkapensjón, nógvtann størsti parturin. Lønirnar umboða umleið tveir triðingar av rakstrarútreiðslunum, og tí hevur gongdin í lønarútreiðslunum alstóran týdning fyri gongdina í rakstrarútreiðslunum.

Tann stóri lønarvøxsturin, ið hevur verið seinastu árinum, kann ikki halda fram, og tí verða eingir pengar settir av til lønarvøxstur í sambandi við sáttmálasamráðingarnar í heyst. Hetta er avgerandi neyðugt fyri, at javnvág skal fáast aftur á fíggjarlógina.

Talva 5.3: Útreiðslur landskassans, 2000-2006

<i>Mið. kr. (netto)</i>	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Rakstrarútreiðslur	2.586	2.846	3.147	3.192	3.324	3.486	3.422
Løguútreiðslur	174	180	240	262	228	211	185
Rentuútreiðslur	126	76	24	91	72	48	33
Tilsamans	2.886	3.102	3.411	3.545	3.624	3.745	3.640

Viðm: Tølini fyri 2005 eru fyríbils metingar, og tølini fyri 2006 eru úr fíggjarlógaruppskotinum.

Tað skal viðmerkjast, at ein av orsøkunum til at útreiðslur landskassans verða minni á fíggjarlógaruppskotinum 2006 er, at barsilsskipanin, barnaverndin, apoteksverkið og hovstunnilin verða lögð út um fíggjarlógina í 2006.

Talva 5.4 vísir nettorastrarútreiðslur landskassans býttar á greinar frá 2002 til 2006. Tølini skulu takast við fyrivarni, tí í 2002 og 2003 eru tað tølini fyri løgmál (í 2002 innlendismál) og oljumál, sum eru lögð saman til innlendismál. Í 2003 eru tølini fyri familju- og heilsumál og almannamál lögð saman til almanna- og heilsumál. Talva 5.5 vísir løgurnar frá 2002 til 2006 býttar á málsøki.

Talva 5.4: Nettorastrarútreiðslur landskassans, 2002-2006

<i>Mið. kr.</i>	2002	2003	2004	2005	2006
§ 1 Løgtingið	31,0	31,0	33,5	36,7	36,9
§ 2 Løgmansfyrisingin	39,6	28,9	31,8	36,6	32,8
§ 3 Fíggjarmál	218,6	198,5	199,8	208,4	215,7
§ 5 Fiskivinna	146,7	149,7	165,3	177,0	169,1
§ 6 Vinnumál	376,1	345,8	284,5	301,8	207,9
§ 7 Útbúgving og gransking	633,4	665,0	691,3	725,1	735,2
§ 8 Almanna- og heilsumál	1.663,8	1.728,9	1.809,0	1905,1	1.906,9
§ 15 Innlendismál	37,4	44,3	108,7	95,1	118,0
Tilsamans	3.146,6	3.192,1	3.323,9	3.485,8	3.422,5

Viðm: Tølini fyri 2005 eru fyríbils metingar, og tølini fyri 2006 eru úr fíggjarlógaruppskotinum.

Talva 5.5: Løguútreiðslur landskassans, 2002-2006

Mið. kr.	2002	2003	2004	2005	2006
§ 1 Løgtingið	22,5	11,6	0,8	10,0	20,0
§ 2 Løgmansfyrisingin	2,4	2,1	2,5	2,5	5,0
§ 3 Fíggjarmál	0,6	-0,1	1,5	-1,0	0,0
§ 5 Fiskivinna	1,9	0,4	0,0	1,0	10,1
§ 6 Vinnumál	146,5	166,3	89,0	56,7	68,3
§ 7 Útbúgving og gransking	7,8	14,0	6,7	41,5	48,7
§ 8 Almanna- og heilsumál	58,6	67,7	61,5	68,0	32,4
§ 15 Innlendismál	-	-	66,0	32,3	0,0
Tilsamans	240,3	261,9	228,1	211,0	184,5

Viðm: Tølini fyri 2005 eru fyribils metingar, og tølini fyri 2006 eru úr fíggjarlógarruppskotinum.

5.5 Raðfestingar hjá einstøku landsstýrismonnunum í 2006

Í talvu 5.6 er stutt yvirlit yvir, hvussu gongdin er í ymsu játtanarsløgnum frá fíggjarlógini 2005 til fíggjarlógarruppskotið 2006 og hvussu broytingarnar eru byttar millum ymsu landsstýrismenninar. Nágreiniligar viðmerkingar og grundgevingar fyri broytingunum eru í viðmerkingunum til einstøku konturnar í fíggjarlógarruppskotinum.

Í fíggjarlógarruppskotinum 2006 økjast rakstrarútreiðslurnar 99,2 mió. kr. Lógarbundnu útreiðslurnar minka 90,8 mió. kr. Løguútreiðslurnar vaksa 4,7 mió. kr. Játtanin til landsfyrirtekur veksur 24,9 mió. kr. og onnur játtan minkar 47,1 mió. kr., harav minka útreiðslurnar 26,6 mió. kr. og inntøkurnar vaksa 20,5 mió. kr.

Talva 5.6: Broytingar frá fíggjarlógini 2005 til fíggjarlógarruppskotið 2006

§	FL-2005	Rakstur	Lóg	Løga	Landsf.	Onnur	FLU-2006
1	46.710	252	-78	10.000	-	-	56.884
2	34.817	490	-	2.500	-	10	37.817
3	204.164	9.966	2.350	1.000	-	-1.800	215.680
5	164.220	7.870	-500	9.100	-	-1.470	179.220
6	344.934	10.147	-68.400	15.700	-1.200	-24.950	276.231
7	763.109	11.127	8.936	1.700	-	-927	783.945
8	1.916.564	58.638	-33.155	-5.600	-	2.813	1.939.260
15	121.159	720	-	-29.750	26.107	-242	117.994
20	-3.367.269	-	-	-	-	-20.549	-3.387.818
	228.408	99.210	-90.847	4.650	24.907	-47.115	219.213

Niðanfyri eru vístar nakrar broytingar í rakstrinum, sum landsstýrismenninir halda hava serligan týðning. Løgurnar eru nærri lýstar í parti 5.6.

§ 1 Løgtingið:

Í fíggjarlógarruppskotinum verða rakstrarútreiðslurnar til lögtingsarbeiðið og landsgrannskoðanina øktar 252 tús. kr. Eftirlønin og bíðilønin til lögtingsmenn lækkar 78 tús. kr. og lögjáttanin til lögtingshúsið hækkar 10 mió. kr.

§ 2 Løgmansfyrisingin:

Í fíggjarlógarruppskotinum 2006 verða rakstrarútreiðslurnar hjá løgmansfyrisingini og sendistovum øktar 490 tús. kr. Lögjáttanin til umbygging í Tinganesi verður økt 2,5 mió. kr.

§ 3 Fíggjarmál:

Karmurin hjá landsstýrismanninum í fíggjarmálum verður øktur 10,5 mió. kr. í fíggjarlógarruppskotinum 2006 samanborið við fíggjarlógarlógina 2005.

-Landsins ognir	+	1,2 mió. kr.
-Søla av Elektron	-	5,0 mió. kr.
-Landsbankin	+	5,0 mió. kr.
-Hagstova Føroya	+	3,5 mió. kr.
-Tænastumannaeftirlønir	+	1,0 mió. kr.
-FAS	+	3,2 mió. kr.

§ 5 Fiskivinna:

Karmurin hjá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum verður øktur 5,9 mió. kr. í fíggjarlógarruppskotinum 2006 samanborið við fíggjarlógarlógina 2005.

-Tilbúgving	+	2,8 mió. kr.
-Fiskiveiðieftirlit	+	2,2 mió. kr.
-Inntøkutrygd	-	4,0 mió. kr.
-Sjúkratrygd	+	1,5 mió. kr.
-Rækjustuðul	+	3,5 mió. kr.
-Flutningsstuðul	-	1,0 mió. kr.

§ 6 Vinnumál:

Karmurin hjá landsstýrismanninum í vinnumálum verður minkaður 84,4 mió. kr. í fíggjarlógaruppskotinum 2006 samanborið við fíggjarlógarlógina 2005.

-Landbúnaðarstuðul	-	2,6 mió. kr.
-HavbúnaðarroynDIR	-	1,5 mió. kr.
-Fiskasjúkutænastur, ILA-verkætlan	+	5,4 mió. kr.
-VinnuframaGRUNNURIN	-	1,7 mió. kr.
-Endurgjald til skipasmíð	-	2,1 mió. kr.
-Rúsdrekkasøla Landsins	-	1,2 mió. kr.
-P/F Flogsamband, inntøka fellur burtur	+	3,6 mió. kr.
-P/F Vágatunnilin, gjald fellur burtur	-	20,0 mió. kr.
-KT-fyrisiting	+	2,60 mió. kr.
-Ferðaráðið	+	1,4 mió. kr.
-Barsilsskipanin	-	71,7 mió. kr.
-Eftirlønir, Postverkið	+	1,0 mió. kr.
-Infrakervið á útoyggjum	-	1,0 mió. kr.
-Heilsufrøðiliga Starvstovan	+	1,0 mió. kr.

§ 7 Útbúgving og gransking:

Karmurin hjá landsstýrismanninum í útbúgvingar- og granskingarmálum verður øktur 19,1 mió. kr. í fíggjarlógaruppskotinum 2006 samanborið við fíggjarlógarlógina 2005.

-Fólkaskúlin	+	4,1 mió. kr.
-Stuðul til fólkaskúlar, skúlabarnaflutningur	-	1,2 mió. kr.
-Miðnámskúlin	+	7,0 mió. kr.
-Studningur til lærupláss	-	2,3 mió. kr.
-Klaksvíkar Sjómansskúli	+	1,2 mió. kr.
-Lestrarstuðul	+	10,3 mió. kr.
-Bókasøvn	-	1,7 mió. kr.
-Felagsútreiðslur	+	1,0 mió. kr.
-Læraraeftirlønir	+	1,0 mió. kr.
-Almanna- og heilsuskúlin	-	1,0 mió. kr.

§ 8 Almanna-og heilsumál:

Karmurin hjá landsstýrismanninum í almanna- og heilsumálum verður øktur 28,3 mió. kr. í fíggjarlógaruppskotinum 2006 samanborið við fíggjarlógarlógina 2005.

-Landssjúkrahúsið	+	6,8 mió. kr.
-Almanna- og heilsumálaráðið	+	1,9 mió. kr.
-Viðlíkahald	+	1,5 mió. kr.
-Talgild heilsuskipan	-	4,0 mió. kr.
-Heilsuátøk	+	2,5 mió. kr.
-Serviðgerð uttanlands	+	11,5 mió. kr.
-Almannastovan	+	2,0 mió. kr.
-Barnavernd til kommunurnar	-	28,2 mió. kr.
-Stuðul til uppihaldspening	-	1,3 mió. kr.
-Børn og ung	-	2,8 mió. kr.
-Serforsorg	+	4,2 mió. kr.
-Eldrarøkt	+	18,0 mió. kr.
-Stuðlaskipanin	+	16,8 mió. kr.
-Dagstovnur fyri serlig børn	+	1,4 mió. kr.
-Vanlig forsorg	-	10,0 mió. kr.
-Fólkapensjón	+	5,7 mió. kr.
-Fyritíðarpensjón	-	2,7 mió. kr.
-Eftirlønir innan heilsuverkið	+	1,0 mió. kr.

§ 15 Innlendismál:

Karmurin hjá landsstýrismanninum í innlendismálum verður øktur 26,6 mió. kr. í fíggjarlógaruppskotinum 2006 samanborið við fíggjarlógarlógina 2005.

-Innlendismálaráðið	-	2,0 mió. kr.
-Strandferðslan	+	26,1 mió. kr.
-Tyr lutænastan	+	1,6 mió. kr.
-Føroya Kærustovnur	+	1,0 mió. kr.

§ 20 Inntøkur:

Í fíggjarlógaruppskotinum 2006 vaksa inntøkur landskassans 20,5 mió. kr. samanbornar við fíggjarlógina 2005.

-Hægri vinningsbýti (metingar)	-	10,0 mió. kr.
-Lætti í landsskattinum	+	60,0 mió. kr.
-Rentusparing við at umleggja lán	-	25,0 mió. kr.
-Vegskattur	-	25,0 mió. kr.
-Punktgjöld	-	10,0 mió. kr.
-Barsilskipan	+	30,5 mió. kr.
-Rentuinntøkur	-	10,8 mió. kr.
-Útgaldið úr Danska Tjóðbankanum	+	3,0 mió. kr.
-Kolvetnisskattur, pesónar og feløg	-	2,0 mió. kr.
-Kapitalvinningskattur	-	10,0 mió. kr.

-Avgjald av kapitaleftirlønnum	-	1,0 mió. kr.
-Meirvirðisgjald	-	10,0 mió. kr.
-Brennioljugjald	-	2,0 mió. kr.
-Framleiðsluavgjald	+	2,00 mió. kr.
-Skrásetingargjald	-	17,0 mió. kr.
-Útluting úr Fíggingargrunninum	-	10,0 mió. kr.
-Aðrar inntøkur	-	5,3 mió. kr.
-Endurgjald av keyps-MVG	-	5,0 mió. kr.

5.6 Løgur 2006

Í 2006 verða gjørdar løgur fyri næstan 230 mió. kr., sí mynd 5.7. Løgu-útreiðslurnar verða nakað minni, tí ætlanin er at selja løgur fyri 35 mió. kr. Í 2006 fara næstan allar 230 mió. kr. í lögum at skapa virkseimið í Føroyum, nakað av útgerð verður sjálvandi keypt uttanlands, men ongar stórar løguverkætlanir verða gjørdar uttanlands í 2006.

Næstan 64 mió. kr. ella umleið 30% av løgunum fara til vega- og samferðslunetið kring landið, umleið 52 mió. kr. ella 23% fara til útbúgvingarøkið og næstan 41 mió. kr. ella 18% fara til almanna- og heilsuøkið.

Roynt verður eisini at spjaða lögurnar soleiðis landafrøðiliga, at tær eru mest virksemisskapandi, har arbeiðsloysið er størst. Umleið 41 mió. kr. av løgunum eru t.d. beinleiðis virksemisskapandi í Suðuroynni. Hetta er ein lutfalsliga stórir partur, men arbeiðsloysið í Suðuroynni er størri enn í restini av landinum.

Talva 5.7: Løguætlanin fyri 2006 (1.000 kr.)		
§ 1	Løgtingið	20.000
	Løgtingshús	20.000
§ 2	Løgmansfyrisingin o.a.	5.000
	Umbygging í Tinganesi	5.000
§ 5	Fiskivinna	12.100
	Útgerð til Tórshavn Radio	12.100
§ 6	Vinumál	78.300
	Umbygging av Heilsufrøðiligu starvstovuni	10.500
	Granskingarlund	2.000
	Tyrlupallur á Kirkju	2.000
	Øravík-Hov	20.000
	Bøur-Gásadalur	2.000
	Skálabotnur-Strendur	9.000
	Vegagerð í Kalsoy	2.000
	Klaksvík-Norðoyri	500
	Trygging av Norðskálatunnlinum	6.000
	Svínoy	500
	Fossá í Haldórsvík	300
	Innkoyringarvegur til Tórshavn	6.000
	Oyri-Norðskáli	4.000
	Trygdartiltøk, størri ábøtur og at taka til	4.000
	Kanning av tunnli til Viðareiðis	500
	Norðoyartunnilsvegurin í Klaksvík	2.000
	Brúgvín við Streymin	3.000
	Kanning av undirsjóartunnli undir Skopunarfrjørð	4.000
§ 7	Útbúgving og gransking	48.700
	Miðnámsskúlin í Suðuroyinni	18.000
	Fiskivinnuskúlin í Vestmanna	8.000
	Skúladepilin við Marknagilsvegin	4.000
	Studentaskúlin í Hoydølum	2.000
	Læraraskúlin	1.000
	Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya	1.500
	Tekniski skúlin í Klaksvík	5.000
	Klaksvíkar Sjómannsskúli	1.200
	Nýggj tøkni til útvarpið og sjónvarpið	5.000
	Kirkjubønmúrin	1.000
	Bókasøvn	1.000
	Mentamálaráðið	500
	Savnshús	500
§ 8	Almanna- og heilsumál	62.400
	Út- og umbygging av Landssjúkrahúsinum	33.000
	Eldrasambýli/bústaðir	15.000
	Klaksvíkar Sjúkrahús	2.000
	Medicoteknisk tól	10.000
	Bústovnar til serforsorgina	1.000
	Umvæling av ráðsbygninginum	1.400
§ 15	Innlendismál	3.000
	Goymslubygningur á Tvøroyri	3.000
	Løgur tilsamans	229.500
§ 5	Søla av bygningi í Jónas Broncks gøtu	2.000
§ 6	Søla av landsins ognu	10.000
§ 8	Søla av íbúðarbygningum hjá Landssjúkrahúsinum	30.000
§ 15	Søla av Dúgvuni	3.000
	Løguúteiðslur tilsamans íroknað søla av lögum	184.500

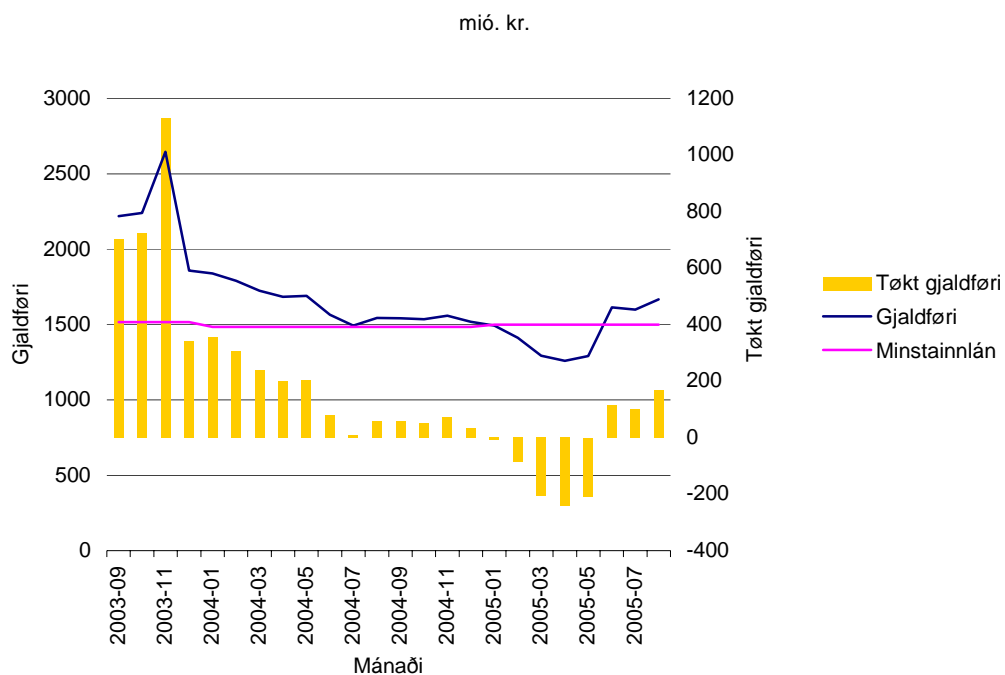
5.7 Gongdin í skuld landskassans

Langfreistaða bruttoskuld landskassans var 3,6 mia. kr. ultimo 2004. Í 2006 verða 459,4 mió. kr. goldnar aftur í avdráttum, av hesum er avdrátturin til danska ríkiskassan 84,4 mió. kr. og 375 mió. kr. eru afturgjald av lánsbrøvum.

Tað er ásett við lóg, at innlánið hjá landskassanum í Landsbanka Føroya skal vera 15% av BTÚ. Í august í ár var innlánið næstan 1,7 mia. kr. ella næstan 200 mió. kr. omanfyri minstakravið, sí mynd 5.2. Roknað verður við endurfígging við lánsbrøvum á 575 mió. kr. í 2006.

Við verandi lága rentustigi er ætlanin at umfíggað danska ríkislánið. Árliga sparingin verður mett til 25 mió. kr.

Mynd 5.2: Gjaldføri landskassans í Landsbanka Føroya

Kelda: Landsbanki Føroya.